

РИСКОВЕТЕ НА ПРОФЕСИЯТА И ЦЕНАТА НА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО КЪМ ЕС

● *Застрахователите - между борбата за пазарен дял и здравия разум*

С началото на 2006 година в застрахователната дейност започна нещо действително ново - влезе в сила дългоочакваният Кодекс за застраховането. А в самото ѝ навечерие в Държавен вестник бе обнародвана Наредба №18 за задължителното застраховане с важни промени и допълнения, най-важното от които бе отпадането на минималната рискова премия по застраховката „Гражданска отговорност на МПС“. Въпреки нежеланието на по-голямата част от застрахователните компании, КФН се реши на тази стъпка и сега всички с интерес наблюдаваме реакциите на освободения пазар. Някои застрахователни компании въведоха диференцирана тарифа в зависимост от обстоятелството дали даден водач виновно е причинил пътнотранспортни произшествия в последните три години. При повечето от дружествата цената за виновните водачи беше между 25% и 90% по-висока и достигна до 150 лв. на година за най-ниския клас автомобили.

Тогава в застрахователните среди възникна напрежение - главно поради обстоятелството, че, за разлика от други години, когато кампанията по сключването на застраховката започваше около 10 декември, миналогодишната започна ден след Коледа - на 26 декември. Днес нещата стоят по съвсем различен начин. На Петата национална среща по актуални проблеми на застраховането едни от най-дискутираните теми бяха състоянието и развитието на застраховката „Гражданска отговорност“ в контекста на приемането ни в ЕС и на евентуалното подписване на Многостранното гаранционно споразумение, новото място и роля на Гаранционния фонд, произтичащи от Кодекса за застраховането, неговата финансова стабилност и покритието на отговорността му от световен презастраховател, превръщането на Националното бюро „Зелена карта“ в Компенсационен орган, взаимното гарантиране на двете структури, обхватът на застраховката „Гражданска отговорност“ и т. н. В предишни броеве в „Застраховател прес“ представи всички изказани мнения.

Както е известно, Третата автомобилна директива на ЕС въведе обединяването на вътрешната и външната застраховка „Гражданска отговорност“, като най-важният момент в директивата е единната застрахователна премия, при която се сключва тя. При положение че България влезе в ЕС на 1 януари 2007 г., но не бъде подписано Многостранното гаранционно спо-

разумение със Съвета на Бюрата, ще се запази граничният контрол върху българските водачи, пътуващи в ЕС, а Националното бюро „Зелена карта“ няма да играе роля на Компенсационен орган; това означава автоматично, че към всяка застраховка „Гражданска отговорност“ за автомобилисти, които напускат България и заминават за страни членки на ЕС, трябва да бъде издаван сертификат „Зелена карта“.

Най-спорният момент, за който нямаше единно становище или решение на надзорния орган, се отнасяше до валидността на вътрешната застраховка „Гражданска отговорност“ за територията на ЕС. Никой не бе правил разчети, че с тази застраховка един автомобилист може да излезе в чужбина и би могъл да причини ПТП в Белгия или Франция, където покритието по нея е нелимитирано, казаха тогава застрахователите.

Представителите на КФН споделиха притесненията на застрахователите, но същевременно подчертаха, че те трябва вече да започнат да съобразяват премиите, които събират от застрахованите, с новите реалности, които ще настъпят с влизането в ЕС. Така или иначе, никой не би могъл с категоричност да се произнесе дали ще бъдем приети на 1 януари 2007 г. или не, дали с предпазни клаузи или не, дали ще бъде подписано Многостранното гаранционно споразумение или не. Така че явно нещата опират до реактивността на застрахователния пазар и до необхо-

димостта от повишаване на премиите.

И ето че това е вече факт: промяната в тарифите по „Гражданска отговорност“ на автомобилите отразява разширения териториален обхват на застрахователното покритие по застраховката след приемането ни в Европейския съюз. Тогава застрахователният договор ще има действие на базата на единна премия както у нас, така и във всички държави членки на европейското икономическо пространство. В Кодекса за застраховането е уреден минималният размер на застрахователната сума, до която ще се лимитира отговорността на застрахователите до 2010 г. у нас: за вреди на имущество - 200 000 лв., а за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт - 700 000 лв.

за всяко събитие при едно пострадало лице и 1 000 000 лв. при две и повече пострадали лица.

Както в „Застраховател прес“ писа в предния си брой, в определения от Кодекса за застраховането срок (1 септември 2006 г.) всички застрахователи представиха в КФН своите програми за дейността си по застраховката за три години напред, тарифи и актюерски обосновки към нея, банкови гаранции в полза на Националното бюро „Зелена карта“ и презастрахователни договори.

При обобщаване на представените тарифи, по които ще се предлага застраховката след датата на присъединяване на България към ЕС, размерът на предлаганите годишни премии е в следните граници: - за леки автомобили с обем на двигателя до 1 500 куб.см

средноаритметичната премия е около 140 лв.; до 1 800 куб.см - средноаритметичната премия е около 150 лв., до 2 500 куб.см тя ще бъде около 185 лв., а над 2 500 куб.см - около 240 лв. Премиите са диференцирани в зависимост от вида и техническите характеристики на МПС, тъй като честотата на настъпили събития и средният размер на една претенция са различни за отделните категории превозни средства, а цитираните граници са ориентировъчни. Премиите са базови и към тях ще се прилагат коефициенти, отчитащи рискови фактори - пол, възраст, опит на водача и виновно причинени от него пътнотранспортни произшествия; начин на ползване на МПС; регион на обичайно движение; брой на ползвателите на МПС; година на производство на МПС и др. Всеки застраховател предвижда да прилага различни по вид и

стойности коефициенти, отстъпки или увеличения, които отразяват също така и начина на сключване на застраховката - директно или чрез посредник, вследствие на което размерът на премията за отделните дружества варира в широк диапазон.

Скоро КФН трябва да се произнесе по подадените заявления и документите към тях. В случай на непълноти и неточности застрахователите разполагат със срок от два месеца да ги отстранят и да допълнят документите. Ако комисията откаже да прелицензира застраховател, той няма да има право да я предлага в бъдеще, но ще продължи да изпълнява задълженията си по вече сключени договори.

Очевидно е, че ще станем свидетели на сблъсък между интересите на застрахователите, защото всеки иска да вземе по-голям пазарен дял; но съществува и страх от продажба на застраховки на ниска цена, пък и самите клиенти няма да бъдат склонни да купуват скъпи полици.

Все още предстои осигуряването на покритие от презастраховател на Гаранционния фонд. В интервю за в. „Застраховател прес“ **Теменуга Ненова** - член на УС на

Гаранционния фонд, съобщи, че данните от Националното бюро „Зелена карта“ са изпратени на английския брокер „Бенфийлд“ - водеща компания в областта на презастраховането на „Гражданска отговорност“. На основата на броя на регистрираните МПС; на броя на застрахованите към момента според наличната статистика в ГФ; на издадените сертификати „Зелена карта“; на настъпилите застрахователни събития в страната; на 10-те най-големи щети и изплатени обезщетения по години; на резервите за 10 щети в чужбина по държави на настъпване - не само платените обезщетения, но и заделените резерви, актюерите на „Бенфийлд“ ще изчислят необходимата премия.

От Гаранционния фонд са убедени, че това ще оздрави в много голяма степен застрахователния пазар и ще разсее страховете на клиентите, че застрахователите ще им предлагат изключително скъпи полици с недостатъчно оценени рискове или пък умислено евтини.

Според данните в Гаранционния фонд имаме 97-99 на сто застраховани. Този обхват трябва да се докаже и при новата партньорска проверка от Европейската комисия през октомври. И ако процентът на незастраховани излезе под 10, ще има основание на 29 септември т. г. на заседанието на Съвета на Бюрата „Зелена карта“ да бъде внесено предложение България да се присъедини към Многостранното гаранционно споразумение.

Застрахователите не успяха да стигнат до общо споразумение за минимална актюерски обоснована цена, да се обединят и да купят общо презастрахователно покритие за целия пазар, като се покрят и събития, които ще настъпят след 1 януари догодина по полици, издадени през 2006 г. Има два варианта: покритие само за Гаранционния фонд при самозадържане в размер на 200 хил. евро (оттам нагоре покритието да е нелимитирано) или обединяване на целия пазар.

Според застрахователи това е най-адекватният начин да се оцени величината на достатъчната по размер средна премия по тази застраховка. Времето ще покаже как ще се развият нещата, но отсега е ясно: пак няма да бъдат лесни времената Нито за застрахователите, нито за застрахованите. Такива са рисковете на професията и цената на присъединяването.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

СРОДНИТЕ ИЗДАНИЯ - ЗА ЗАСТРАХОВАНИЕТО И ОСИГУРЯВАНЕТО

(Продължава от стр. 2)
Поводът е обявените от КФН нови цени за тази застраховка, които ще са валидни за следващата година. Има и съответна графика за тези цени по категории МПС.

Интересна е втората публикация, която е всъщност отговори на въпроса на Симеон Петров от София: „След като съм бил законно застрахован с „Гражданска отговорност, какви са моите права, задължения и отговорности?“ Отговорите са подробни и компетентни от специалист, тъй като не е посочен техният автор.

В страницата „Консултации“ в бр. 38/20 септември 2006 г. на същия вестник е дадено място за отговор на юристката Румяна Райчева на въпроса на Жанет Николова от Варна: „Сключих застраховка „Живот“ и плащам редовно вноските си в продължение на 10 години. На 11-ата година ми се наложи по-

рано да изтегля парите си, за да купя жилище. Бях изненадана, че застрахователят ми върна сума, по-малка от първоначално внесените от мен пари, при това без никакви лихви за изтегля период от 10 години. Може ли да бъде така ограбена“. Отговорът на Р.Райчева е изчерпателен и удовлетворителен, като тя задава в началото въпроса защо не е посочено преди всичко каква е точно застраховката - със спестовен елемент, за обезпечаване на задължение, застраховка, свързана с инвестиционен фонд...

На другата основна тема - за създаването на ПУЛ (разработена в много публикации на сродните ни издания, на които се спряхме подробно в прегледа от миналия брой на в. „Застраховател прес“) посвещава доста голям материал Йордан Василев, озаглавен „Мисли се за въвеждането на задължителна имуществена застраховка“. Него ще

намерите в същия (38) брой от 20 септември т.г. на в. „Икономически живот“.

На нашумелия в последно време въпрос за цените на винетките е посветена информацията „Винетките няма да поскъпнат драстично догодина“ в бр. 37 на в. „Капитал“ от 16-21 септември т.г. А в следващия бр. 38 от 22-29.09 т.г. е информацията „200 хил. лв. за общинско застраховане“. Става дума за вдигане капитална на Общинска застрахователна компания (ОЗК).

И накрая ще обърнем вашето внимание към публикацията „Кредити и застраховки без граници“ в същия брой на в. „Капитал“. Тя е разработена задълбочено и предлага много подробности по темата за продажбите на финансови услуги от разстояние. За тази цел е подготвени законопроект, който се очаква да

бъде приет от Народното събрание до края на този месец.

Вестник „Банкеръ“ отбелязва 12-годишнината на ПОК „Доверие“ в броя си (37) от 16-22 септември с репортажна бележка и интервю с Даниела Петкова, главен изпълнителен директор на компанията. Авторка е Марина Цветкова, а заглавието е „Фондовете могат да инвестират в инфраструктурата“.

В същия брой на вестника по материали на чуждестранния печат е публикуван материалът „Здравна застраховка от „Хоум Део“ - американска верига за железарски принадлежности. Това, което изглежда най-атрактивно, се отбелязва в материала, е възможността клиентите да се включат в програми за здравно осигуряване.

На пенсията осигуряване е посветено интервюто на Албена Алек-

сиева с Бисер Петков, зам.-председател на КФН и ръководещ Управление „Осигурителен надзор“, озаглавено „Пенсионните дружества трябва да управляват фондове с различни рискове“, поместено в бр. 37/15-21 септември 2006 г. на в. „КЕШ“.

Застраховката „ГО“ е обект на обширната публикация „Без проверки за „ГО“ в ЕС?“, чийто автор е Калин Димитров и ще я намерите в бр. 38/22-28 септември 2006 г. на същия вестник.

А в броя си от 20.09.2006 г. (182) в. „Пари“ предлага на читателите си кратката информация на Биляна Вачева „ТБ „Алианц България“ с капитал от 58 млн.лв.“.

Прегледа направил ПЕТЪР АНДАСАРОВ

БАНКЕРЪ

КАПИТАЛ

КЕШ

ПАРИ